

Dr. Kisvárdai Károly

ban a Dózsá György ifjúsági munkabrigád tagjaként a Csillebércei Úttörővasutat építi, még ebben az évben a Ságvári Endre Ifjúsági munkabrigáddal a Lovacs-Trojáni vasútvonal építésében vesz részt Bulgáriában, ahonnan élmunkás kitüntetéssel tér haza.

Az ifjúsági mozgalomtól a tanári diplomához vezet útja. Az egyetemen DISZ-bizalmi és szervezőtitkár, a gimnáziumban mint az ifjúsági munkát irányító tanár a „Táncsics Útja” című diáklap megalapítója és szerkesztője. Ezért a munkáért a DISZ Központi Vezetősége Dicsérő Oklevéllel tünteti ki. Mint gimnáziumi tanár az iskolai pedagógiai tanács tagja, városi szinten népi ülnök, megyei szinten pedig az osztályfőnöki munkaközösség vezetője.

A főiskolán a tanszéki tanulmányi kirándulások szervezői, tolmács- és fordítói kört vezet, intézi a levelező hallgatók adminisztrációs ügyeit, nyelvi laboratóriumi gyakorlatokat programoz, megszervezi és levezeti a „Ki mit tud?” szellemi vetélkedőt.

Mint ifjúsági vezető, gimnáziumi tanár és mint főiskolai oktató gazdag pedagógiai tapasztalatokra tesz szert, amelyeket igyek-

szik másokkal is megosztani. Ifjúságpolitikai cikkei megyei és országos lapok egyaránt közlik. Az osztályközösségek kialakítása és fejlesztése, a szülői és az iskola kapcsolata kérdéseinek kutatására sok figyelmet és energiát szentelt, amelyet a megnyert pályázatok sora bizonyít. Kutatja az összefüggéseket a főiskolai hallgatók szociális helyzete, tanulmányi előképzettsége és a főiskolán nyújtott teljesítménye között. Oktatói tevékenységében az oktató, a nevelő és a tudományos munka komplex egysége valósul meg. Általános didaktikai, szak módszertani és nyelvészeti vonatkozású írásai több országos folyóiratban találhatók meg.

A hallgatók mindennemű problémáira érzékenyen reagált. Sokat tett a hallgatók hivatásúdatra nevelése és kutatómunkára való motiválása terén; a hallgatók problémáira való reagálásai mentesek voltak minden „pedagógiai képmutatástól”.

Oktatói munkája mellett jelentős műfordítói tevékenységet fejtett ki — szovjet írók novelláiból készült fordításait a Magyar Rádió közölte.

Korai halálával nagy veszteség érte az általános iskolai orosz szakos tanárképzést.

RAKONCZÁS PÁL

Min tudunk spórolni

Az 1977-es év végén a három intézmény gazdasági főigazgatói nyilatkoztak az elért eredményekről.

Ésszerű takarékoság

A Szegedi Orvostudományi Egyetemen, amely a városi, megyei betegellátásról, a jó oktató- és kutatómunkáról gondoskodik, kizárólag az ésszerű takarékoságról lehet beszélni. Erthető: a nadrágszj szorosabbra húzása nem veszélyeztethet emberéletet, s nem kockáztathatók a tudományos kutatások eredményei sem. A tanszék, intézetek egyébként minden évben felajánlásokat tesznek a saját szakterületükön megvalósítható takarékoskodással kapcsolatban.

Amin spórolni tudnak: feleslegesen nem fűtenek, személygépkocsit csak több emberrel küldenek hosszabb útra. Ha új embert akarnak felvenni az egyetemre, s a minisztérium külön státuszát nem enged létesíteni, a bérmegetakarításból oldják meg a személyi állomány gyarapítását. A vállalati takarékosági mozgalmakhoz hasonlóan ügyesen gazdálkodnak az energiával, az üzemanyaggal és a közműdijjal. Luxusberendezésekre nem költenek. Nagyértékű műszereket, gépeket csak akkor vásárolnak, ha azt több tanszék is kéri. Ezeket a berendezéseket is lehetőleg a központi laboratóriumba állítják, hogy sokan dolgozhassanak velük.

Az integráció jegyében

A továbbfejlesztés egyetlen útja a József Attila Tudományegyetemen — a takarékoság szempontjából is — a belső integráció megvalósítása lenne. Oly módon, ahogy az már az orvosegyetemen gyakorlatiá vált: a nagyértékű műszereket nem az egyes tanszék birtokában lennének, hanem vagy a karok, vagy maga az egyetem felügyelne rájuk. A cél érdekében még néhány alapvető feltétel hiányzik: a gépeknek helyet kell találni, lehetőleg a központban, s tanszékektől független apparátust kell szerződteni a működtetésükre.

Az 1977-es év takarékosági tervének végrehajtásával kapcsolatban a tudományegyetemen megállapították, hogy még mindig baj van a dolgozók és a hallgatók szemléletével: kevés gond fordítanak az eszközökkel, energiával, anyagokkal való takarékoságra. Nem óvják megfelelően a berendezéseket, a társadalmi tulajdont. Epp ezért a jövőben is ügyelni kell a társadalmi tulajdon védelmére, az anyagok, eszközök számbavételére, megőrzésére, nyilvántartására.

Továbbfejlesztették azt a gyakorlatot, hogy az átmeneti bérmegetakarítás egy részét alapbérék létesítésére fordították. Így sikerült az Állam- és Jogtudományi, valamint a Bölcsészettudományi Karon 2-2 tanársegéd munkába állítása. Takarékoskod-

nak a külföldi kiküldetésekkel és vendégfogadásokkal is. A külföldi kongresszusok idején az oktatók jelentős devizatakarékosságot értek el azzal, hogy szinte kivétel nélkül az olcsóbb szállásokat vették igénybe, s így a megtakarított devizából több kiküldetést tudtak megvalósítani.

Az energiatakarékosság érdekében a következő intézkedések születtek: a gazdaságtalan és szabályozhatatlan gőzfűtésről a melegvíz-fűtésre tértek át; a személygépkocsik motorját újra be szabályozták, s ezzel csökkentették a kocsik benzinfogyasztását. A műszaki osztály egy dolgozóját — a jelentős energiafogyasztásra való tekintettel — energetikai feladatokkal bízták meg. Megszervezték a felesleges és elhasználatlan álló- és fogyóeszközök értékesítését a Bizományi Aruházon keresztül. A házi műhely nem csupán karbantartó feladatokat látott el, hanem új eszközöket is készített. Jelentős mértékben vettek igénybe társadalmi munkát a felújításban és a beruházásban egyaránt. Így készült el az Április 4. úti általános iskola sportudvara, valamint az Ady téri sportpálya egy részének aszfaltozása.

Társadalmi munkával

A Juhász Gyula Tanárképző Főiskolán is jórészt a társadalmi munkák jó megszervezésével tudnak eredményeket felmutatni a takarékoság terén. A felajánlásokban élen jár a Testnevelési Tanszék. A hallgatók vállalták el a takarítást is, amikor munkakerőhiánnyal küzdött a főiskola. A színjátszók, valamint a Bartók-kórus szakközépiskolákban rendezett fellépéseikért cserében a diákok például ablakokat festettek a tanárképző főiskola épületeiben.

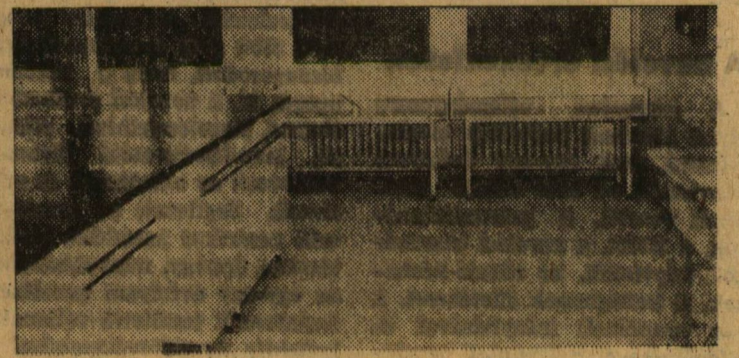
A villany-, víz- és gázfogyasztást a KISZ ellenőrzi. A Teleki Blanka Kollégiumban emeltfelelősöket neveztek ki, akik az energiával való takarékoságra ügyelnek. KISZ-esek felügyelnek arra is, hogy a főiskola épületeiben délután és az esti órákban tanulók ne hagyják éve a villanyt, és zárják el a vízcsapokat.

A nemrég alakult Oktatástechnológiai Tanszéki Csoportnak főbbek között olyan feladata is van, hogy ellátja a többi tanszéket technikai felszereléssel: gépekkel, eszközökkel. Segíti a tanszék közti jó kapcsolatok kialakítását, s egyben csökkenti a tanszéki kiadásokat azzal, hogy a birtokában levő eszközöket a rendelkezésükre bocsátja.

Ugyanúgy, mint a többi intézményben, a főiskolán is hangsúlyozták a szemlélet megváltoztatásának jelentőségét, amely az egész takarékosági akció sikerének a titka lehet. De a legfontosabb, amit külön is ki kell emelni a három intézmény meglátogatása után: csakis a tanszék közötti együttműködéssel, a részérdek leküzdésével lehet komoly eredményeket elérni a takarékosági mozgalomban.

Az orvostudományi egyetemünkön a Nagy Októberi Szocialista Forradalom tiszteletére felavatott Vértanszfúziós Állomás véradószobája

Az új véradó egyik laboratóriuma

Közös dolgaink — egy év után

Ilyenkor, az év végéhez közeledve természetes dolog, ha az ember számot kíván adni az eltelt időszakban végzett munkájáról, arról, hogy miként sikerült jobba tenni az életét. Közel egy esztendeje, az elmúlt év őszén tartották meg a középiskolák és a felsőoktatási intézmények hallgatóinak parlamentjét. A tanuló ifjúság e fórumán számos nagyon fontos, az egyetemi-főiskolai vezetés, az oktatók és a diákság érdekeit érintő témában hangzott el javaslat. Valamennyi felvetett kérdés, bíráló megjegyzés, ötlet a szükséges változtatásokra kívánta felhívni a figyelmet.

Jelen írásunk célja — akár a szokásos év végi számadás, akár az esztendő eltelte miatt is — elsősorban annak vizsgálata, mennyiben sikerült valóra válni a parlamenteken megfogalmazott tervek, elképzeléseket. A most megkérdezettek véleményei alapján kialakított összaképből megpróbáltuk kiragadni és nagyító lencse alá venni a felsőoktatási intézményeinkkel kapcsolatos leglényegesebb problémákat.

Képviselő és jegyzetek

A diákság parlamenteken igen sok kérdés foglalkozott a hallgatói és tanszéki képviselői rendszerrel. Már az akkori hozzászólásokból, valamint a rájuk adott válaszokból kiderült, kétoldalú problémák ez. Egyrészt gátló tényező lehet a képviselői munkában a tanszékvezető iránti tekintélytisztelő, másrészt azonban az egyetemi, illetve kari tanszékben a társalk érdekeit képviselni hivatott hallgatóknak nem túl nagy lelkesedése sem viszi előbbre az ügyet. A JATE rektora beszámolójában kifejezetten kérte a megbízottakat, hogy aktívabban működjenek közre az üléseken, s jobban tájékozottassák társalkat. Nos, a hallgatói és tanszéki képviselői rendszerben jelentősebb előrehaladás az egy év alatt nem következett be, s ez mindkét fél részéről megfelelőbb hozzáállást, újabb tennivalókat sürget.

A tanuló ifjúság körében, bármilyen szinten is, örök téma, általában emlegetett gond a jegyzetállítás akadályozása, hiányossága. Kétségtelen, hogy egyes tanszék az egyetemi sorsorozótanban nyomtatott ügynevezett „házi jegyzetek” kibocsátásával megkísérelték enyhíteni a gondokat. A helyzet ennek ellenére sem oldódott meg: az alsósévesek még most is gyakran kénytelenek tankönyvekért, jegyzetekért „járulni” a felsőbb év-

folyamok hallgatói elé. Nagyon is helyénvaló lenne a budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetemen kialakult gyakorlatot követni. Ott ugyanis az egyetem épületében önálló jegyzetboltot rendeztek be, helyesen és közvetlenül felmérve az igénylők számát, a könyveket maguk rendelik meg a kiadóktól. Persze, Szegeden is akadt jó kísérlet — gondoljunk csak a menza kapujára kifüggesztett Jegyzetveszték-vel felírt tábláskára. Nem az ötlet szerzőin múlott, hogy ez a kezdeményezés csupán kísérlet maradt...

A kari, illetve egyetemi-főiskolai parlamenteken egyaránt, érdekes módon, nagyon sok bíráló megjegyzés hangzott el az idegennyelvi oktatással kapcsolatban. Elsősorban azt kifogásolták a hallgatók, hogy túlzottan szakmai jellegű a nyelvtanítás, s az így szerzett ismeretek nem elégségesek a társalgási szinthez, az állami nyelvvizsga letételéhez. Nos, mint hallottuk, a JATE Idegennyelvi Lektorátusa ebben a tanévben tervezte társalgási nyelvtanfolyam indítását a hallgatók részére.

Fiatal oktatókról

Az egyetemi-főiskolai ifjúság fórumain sok szó esett a fiatal oktatók helyzetéről is. A felszólalók többségükben reális gondokról, problémákról beszéltek: így arról, hogy fizetésük nem éri el a kezdő középiskolai tanárok bérezésének szintjét, az oktatás tárgyi feltételei is gyakorta hiányoznak. A lakáskérdés sem megoldott. Szakmai fejlődésükben kétségtelenül nagy segítséget jelent az idén, november 7. tiszteletére a JATE-n átadott új Oktatástechnológiai Laboratórium. Kedvező volt a hatása a legutóbbi fizetésrendezésnek is. Ennek ellenére még mindig sok a probléma, ezt jól érzékeltetik a BTK oktatói-dolgozói KISZ-alapszervezetének ez év novemberében tartott ülésén elhangzott felvetések. Csak címszavakban a ma is élő gondokról: az oktatói szobák neveltséges zsúfoltsága, a tanteremhiány, az ifjú tanárok nagyfokú adminisztratív megterhelése. Anyagi és szociális szempontból a lakáshelyzet egyáltalán nem megnyugtató, az albérelti díjak a fizetések csaknem 50 százalékát veszik igénybe.

Menza, albérelt s a többi

A legtöbb felszólalás természetesen a múlt évi parlamenten is a hallgatók szociális- és életkörülményeivel foglalkozott. Sokan tették szóvá, hogy a tanter-

mek, elsősorban a jogi karon, túlszűfoltak, gyakorta kúszkódnak teremhiánnyal. Nos, az egyetem megvásárolta a bölcsészkar épületével szembeni irodaházat, amely minden bizonnyal enyhít majd a terem problémákon.

Amióta közétkeztetés létezik, azóta a diákság egyik központi témája a menzakerés. Panaszok nemcsak az ételek minőségére vonatkoznak, hanem — szegedi sajátosságként — az egyetemi-főiskolai menzák túlszűfoltására is. A felvetések jogosságához nem fér kétség, ezt az a tény is igazolja — erről egyik korábbi, a témával foglalkozó írásunkban már szöveztünk — miszerint a KÖJÁL 2800 fő étkeztetését engedélyezte, ezzel szemben naponta 3500 ember részére főznek. Azóta változott a helyzet, az idén november 7. tiszteletére adták át az új, ezerszemélyes menzát Újszegeden. 1980-ra pedig az egyetemi sokszorosító helyén, a Lilliom utcában tervezik új menza építését.

Sokan említést tettek az ösztöndíjak osztásának késedelmeségéről is. Ez a probléma, a hallgatók véleménye szerint is azóta megoldódott, most már rendszeresen a hónap végén megkapják a juttatásokat.

A parlamenteken szóba került az is, hogy növelni kellene a kollégiumi férőhelyek számát, emelni színvonalukat. Ez a gond elsősorban a JATE-n jelentkezett, a változtatásokra azonban az egyetemi vezetés akkor sem tudott ígéretet tenni. A jelenlegi albérelti árak nagyon sok hallgató számára súlyos anyagi megterhelést jelentenek. Az elhangzott javaslatok között figyelemre méltó volt az albérlők házáinak felépítését szorgalmazó gondolat, ennek költségeit azonban az egyetem egyelőre nem tudja fedezni. Remélhetőleg, az albérelti szobák keresésében és kiválasztásában nagy segítségére lesz a hallgatóknak a következő esztendőben a JATE-n megalakuló albérelti közvetítő iroda. Itt kell megemlíteni a diákság életkörülményeivel kapcsolatban, a munkaközvetítő iroda létrejöttét, mint nagyszerű kezdeményezést.

Írásunkban megkíséreltük összefoglalni, megvizsgálni, milyen változások születtek egy év alatt felsőoktatási intézményeinkben a tavalyi diákság parlament óta. Ha az összkép nem is kedvező túlságosan, remélhetőleg a felvetett problémák, gondok hamarosan megoldást nyernek, s további eredményekről számolhatnak majd be az egy év múlva megrendezendő újabb diákság parlament résztvevői!

SZALAY ZOLTÁN